

Okruhy otázek k atestační zkoušce specializačního vzdělávání v oboru Ošetrovatelská péče v pediatrii

Dětská sestra

I. Pediatrická ošetrovatelská péče

1. Specializovaná ošetrovatelská péče v dětských zařízeních

Organizace lůžkových jednotek a ambulantní péče o děti, hygienické zabezpečení provozu dětských zařízení, prevence nozokomiálních nákaz, bariérová ošetrovatelská technika. Poskytování specializované ošetrovatelské péče dětem v jednotlivých věkových obdobích na lůžkových odděleních a v ambulancích nemocnic.

2. Specializovaná ošetrovatelská péče v rámci praktického lékařství pro děti a dorost

Provoz ambulantních zařízení, kurativní a preventivní péče, diagnostika (preventivní prohlídky, dispenzarizace, návštěvní služba, očkování).

3. Psychomotorický vývoj dítěte v jednotlivých trimenonech.

Vývoj řečových schopností dítěte. Poruchy vývoje řeči.

4. Etika a komunikace v práci dětské sestry

Základní etické principy, etické kodexy, Charta práv dětí. Druhy komunikace, úroveň komunikace, komunikace s dítětem v jednotlivých věkových obdobích.

5. Závislosti v dětském věku

Preventivní opatření u dětí v souvislosti s užíváním návykových látek (drogy, tabakismus, alkoholismus, gamblerství).

6. Specifické odlišnosti fyziologických hodnot, somatických parametrů a pediatrické diagnostiky v jednotlivých obdobích dětského věku

Hodnocení tělesného růstu a vývoje dítěte, hodnocení fyziologických funkcí, hodnocení stavu výživy a hydratace, hodnocení bolesti, příprava dítěte na hospitalizaci, zákrok. Základní vyšetřovací metody, biochemická a hematologická vyšetření.

7. Genetická problematika v pediatrii

Genetické poradenství, prenatální diagnostika, genetická onemocnění, chromozomové poruchy, monogenně podmíněná onemocnění).

8. Sociální pediatrie a patologie

Rodina a její poruchy ve vztahu k dítěti, ohrožené dítě, dítě se zdravotním znevýhodněním, handicapované dítě, chronicky nemocné dítě. Týrané, zanedbávané a zneužívané dítě, sociálně právní ochrana dítěte.

9. Výživa v dětském věku

Přirozená výživa dítěte, umělá výživa, výživová doporučení, alternativní výživa se zaměřením na edukaci matek.

10. Farmakoterapie v dětském věku

Lékové formy, způsoby a zásady podávání léků dětem, nežádoucí a vedlejší účinky, hemoterapie, kyslíková terapie. Edukace matek v podávání léků v domácím prostředí.

11. Rehabilitační ošetřování v práci dětské sestry

Základní prvky a principy speciálních fyzioterapeutických technik v pediatrii (Vojtova metoda, Bobath koncept aj.), fyzikální terapie (polohování, posazování aj.).

12. Kardiopulmonální resuscitace dětí

Definice, dělení, zásady, postup v jednotlivých věkových kategoriích, komplikace, aktivace záchranného řetězce.

13. Specializovaná a vysoce specializovaná ošetrovatelská péče u akutních stavů v pediatrii

Etiologie, klinické projevy onemocnění, posouzení potřeb (např. laryngitis, epiglottitis, křeče, horečka, aspirace, intoxikace aj.). Stanovení ošetrovatelských problémů a plánu ošetrovatelské péče. Edukace dítěte a jeho blízkých během hospitalizace a v přípravě na péči v domácím prostředí.

14. Specializovaná a vysoce specializovaná ošetrovatelská péče o novorozence

Klasifikace novorozence, poporodní adaptace, screeningová vyšetření, zajištění termoneutrálního prostředí. Observace, první ošetření a vyšetření na porodním sále, přiložení dítěte k prsu. Systém rooming-in, Edukace matek v přípravě na péči v domácím prostředí

15. Specializovaná ošetrovatelská péče o děti s neurologickým onemocněním

Etiologie, klinické projevy onemocnění, posouzení potřeb (epileptické syndromy, non-epileptické záchvaty, hybné syndromy, neurovývojové poruchy, nádory). Stanovení ošetrovatelských problémů a plánu ošetrovatelské péče. Edukace dítěte a jeho blízkých během hospitalizace a v přípravě na péči v domácím prostředí.

16. Specializovaná ošetrovatelská péče o děti s očním onemocněním

Etiologie, klinické projevy onemocnění, posouzení potřeb (fyziologie vidění, zánětlivá onemocnění, strabismus, úrazy, nádory oka). Stanovení ošetrovatelských problémů a plánu ošetrovatelské péče. Edukace dítěte a jeho blízkých během hospitalizace a v přípravě na péči v domácím prostředí.

17. Specializovaná ošetrovatelská péče o děti s onemocněním ušním, nosním, krčním

Etiologie, klinické projevy onemocnění, posouzení potřeb (nemoci ucha, nemoci nosu a vedlejších dutin nosních, nemoci horních cest dýchacích, cizí tělesa v dýchacích a polykacích cestách). Stanovení ošetrovatelských problémů a plánu ošetrovatelské péče. Edukace dítěte a jeho blízkých během hospitalizace a v přípravě na péči v domácím prostředí.

Specializovaná ošetrovatelská péče o děti s kardiologickým onemocněním

Etiologie, klinické projevy onemocnění, posouzení potřeb (prenatální kardiologie, vrozené srdeční vady, získaná srdeční onemocnění, zánětlivá onemocnění srdce, poruchy převodního systému). Stanovení ošetrovatelských problémů a plánu ošetrovatelské péče. Edukace dítěte a jeho blízkých během hospitalizace a v přípravě na péči v domácím prostředí.

Specializovaná ošetrovatelská péče o děti s respiračním onemocněním

Etiologie, klinické projevy onemocnění, posouzení potřeb (pneumonie, bronchitidy, pleuritidy, cystická fibróza). Stanovení ošetrovatelských problémů a plánu ošetrovatelské péče. Edukace dítěte a jeho blízkých během hospitalizace a v přípravě na péči v domácím prostředí.

18. Specializovaná ošetrovatelská péče o děti s onemocněním trávicího traktu

Etiologie, klinické projevy onemocnění, posouzení potřeb (onemocnění jícnu, žaludku, dyspepsie kojenců, nespecifické střevní záněty, pankreatitidy, parazitární onemocnění). Stanovení ošetrovatelských problémů a plánu ošetrovatelské péče. Edukace dítěte a jeho blízkých během hospitalizace a v přípravě na péči v domácím prostředí.

19. Specializovaná ošetrovatelská péče o děti s onemocněním ledvin a močových cest

Etiologie, klinické projevy onemocnění, posouzení potřeb (infekce močových cest, vrozené vady uropoetického systému, glomerulonefritida, nefrotický syndrom, enuréza). Stanovení ošetrovatelských problémů a plánu ošetrovatelské péče. Edukace dítěte a jeho blízkých během hospitalizace a v přípravě na péči v domácím prostředí.

20. Specializovaná ošetrovatelská péče o děti s kožním onemocněním

Etiologie, klinické projevy onemocnění, posouzení potřeb (ekzém, dermatitidy, kožní parazitózy, psoriasis). Stanovení ošetrovatelských problémů a plánu ošetrovatelské péče. Edukace dítěte a jeho blízkých během hospitalizace a v přípravě na péči v domácím prostředí.

21. Specializovaná ošetrovatelská péče o děti s alergií a poruchou imunity

Etiologie, klinické projevy onemocnění, posouzení potřeb (atopie, alergie, atopický ekzém, alergické exantémy, potravinové alergie, anafylaxe, autoimunitní choroby, primární a sekundární imunodeficiencie). Stanovení ošetrovatelských problémů a plánu ošetrovatelské péče. Edukace dítěte a jeho blízkých během hospitalizace a v přípravě na péči v domácím prostředí.

22. Specializovaná ošetrovatelská péče o děti s endokrinologickým onemocněním

Etiologie, klinické projevy onemocnění, posouzení potřeb (hypotalamo-hypofyzární systém, onemocnění štítné žlázy a příštítných tělísek, nadledvin, poruchy růstu). Stanovení ošetrovatelských problémů a edukace dítěte a jeho blízkých během hospitalizace a v přípravě na péči v domácím prostředí.

23. Specializovaná ošetrovatelská péče o děti s diabetem mellitem

Etiologie, klinické projevy onemocnění, posouzení potřeb (klasifikace, incidence, diabetické komplikace). Stanovení ošetrovatelských problémů a plánu ošetrovatelské péče. Edukace dítěte a jeho blízkých během hospitalizace a v přípravě na péči v domácím prostředí.

24. Specializovaná ošetrovatelská péče o děti s infekčním onemocněním

Etiologie, klinické projevy onemocnění, posouzení potřeb (exantémové nákazy, enterovirové nákazy, průjemová onemocnění, infekce nervového systému, hepatitidy). Stanovení ošetrovatelských problémů a plánu ošetrovatelské péče. Edukace dítěte a jeho blízkých během hospitalizace a v přípravě na péči v domácím prostředí.

25. Specializovaná ošetrovatelská péče o děti s revmatickým onemocněním

Etiologie, klinické projevy onemocnění, posouzení potřeb (juvenilní idiopatická artritida, akutní revmatismus, vaskulitidy). Stanovení ošetrovatelských problémů a plánu ošetrovatelské péče. Edukace dítěte a jeho blízkých během hospitalizace a v přípravě na péči v domácím prostředí.

26. Specializovaná ošetrovatelská péče o děti s metabolickým onemocněním

Etiologie, klinické projevy onemocnění, posouzení potřeb (fenylketonurie, mukopolysacharidózy, galaktosémie). Stanovení ošetrovatelských problémů a plánu ošetrovatelské péče. Edukace dítěte a jeho blízkých během hospitalizace a v přípravě na péči v domácím prostředí.

27. Specializovaná ošetrovatelská péče o děti s hematologickým onemocněním

Etiologie, klinické projevy onemocnění, posouzení potřeb (anémie, krvácivé stavy, dědičné poruchy krvetvorby a hematokoagulačních faktorů). Stanovení ošetrovatelských problémů a plánu ošetrovatelské péče. Edukace dítěte a jeho blízkých během hospitalizace a v přípravě na péči v domácím prostředí.

28. Specializovaná ošetrovatelská péče o děti s onkologickým onemocněním

Etiologie, klinické projevy onemocnění, posouzení potřeb (choroby bílé krevní řady, leukémie, solidní nádory). Stanovení ošetrovatelských problémů a plánu ošetrovatelské péče. Edukace dítěte a jeho blízkých během hospitalizace a v přípravě na péči v domácím prostředí.

29. Specializovaná ošetrovatelská péče v dětské gynekologii

Etiologie, klinické projevy onemocnění, posouzení potřeb (gynekologické rozdělení dětského věku, záněty rodidel, dysmenorea, nádorové onemocnění, úrazy rodidel). Stanovení ošetrovatelských problémů a plánu ošetrovatelské péče. Edukace dítěte a jeho blízkých během hospitalizace a v přípravě na péči v domácím prostředí.

30. Specializovaná ošetrovatelská péče o děti s onemocněním pohybového aparátu

Etiologie, klinické projevy onemocnění, posouzení potřeb (vrozené a získané vady pohybového aparátu). Stanovení ošetrovatelských problémů a plánu ošetrovatelské péče. Edukace dítěte a jeho blízkých během hospitalizace a v přípravě na péči v domácím prostředí.

31. Specializovaná ošetrovatelská péče o děti s náhlou příhodou břišní

Etiologie, klinické projevy postižení, posouzení potřeb (střevní neprůchodnost, invaginace, zánětlivé náhlé příhody, úrazové náhlé příhody). Stanovení ošetrovatelských problémů a plánu ošetrovatelské péče. Edukace dítěte a jeho blízkých během hospitalizace a v přípravě na péči v domácím prostředí.

32. Specializovaná ošetrovatelská péče o děti s úrazem

Etiologie, klinické projevy postižení, posouzení potřeb (typické úrazy v dětském věku). Stanovení ošetrovatelských problémů a plánu ošetrovatelské péče. Edukace dítěte a jeho blízkých během hospitalizace a v přípravě na péči v domácím prostředí.

II. Dětská a dorostová psychiatrie

1. Specializovaná ošetrovatelská péče o děti s vývojovou poruchou

Etiologie, klinické projevy postižení, posouzení potřeb. Stanovení ošetrovatelských problémů a plánu ošetrovatelské péče. Edukace dítěte a jeho blízkých v přípravě na péči v domácím prostředí.

2. Specializovaná ošetrovatelská péče o děti s psychotickou poruchou

Etiologie, klinické projevy postižení, posouzení potřeb. Stanovení ošetrovatelských problémů a plánu ošetrovatelské péče. Edukace dítěte a jeho blízkých v přípravě na péči v domácím prostředí.

3. Specializovaná ošetrovatelská péče o děti s afektivní poruchou

Etiologie, klinické projevy postižení, posouzení potřeb. Stanovení ošetrovatelských problémů a plánu ošetrovatelské péče. Edukace dítěte a jeho blízkých v přípravě na péči v domácím prostředí.

4. Specializovaná ošetrovatelská péče o děti s neurotickými a úzkostnými poruchami

Etiologie, klinické projevy postižení, posouzení potřeb. Stanovení ošetrovatelských problémů a plánu ošetrovatelské péče. Edukace dítěte a jeho blízkých v přípravě na péči v domácím prostředí.

5. Specializovaná ošetrovatelská péče o děti s poruchami chování a emocí

Etiologie, klinické projevy postižení, posouzení potřeb. Stanovení ošetrovatelských problémů a plánu ošetrovatelské péče. Edukace dítěte a jeho blízkých v přípravě na péči v domácím prostředí.

6. Specializovaná ošetrovatelská péče o děti s psychickými poruchami se somatickými projevy

Etiologie, klinické projevy postižení, posouzení potřeb. Stanovení ošetrovatelských problémů a plánu ošetrovatelské péče. Edukace dítěte a jeho blízkých v přípravě na péči v domácím prostředí.

7. Specializovaná ošetrovatelská péče o děti s poruchou příjmu potravy

Etiologie, klinické projevy postižení, posouzení potřeb. Stanovení ošetrovatelských problémů a plánu ošetrovatelské péče. Edukace dítěte a jeho blízkých v přípravě na péči v domácím prostředí.

8. Specializovaná ošetrovatelská péče o děti se závislostí na návykových látkách

Etiologie, klinické projevy postižení, posouzení potřeb. Stanovení ošetrovatelských problémů a plánu ošetrovatelské péče. Edukace dítěte a jeho blízkých v přípravě na péči v domácím prostředí.

9. Týrané, zanedbávané a sexuálně zneužívané dítě.

Charakteristika týrajících a týraných. Münchhausenův syndrom by proxy.

10. Akutní psychiatrická intervence u dětí a adolescentů

Stanovení ošetrovatelských problémů a plánu ošetrovatelské péče. Edukace dítěte a jeho blízkých v přípravě na péči v domácím prostředí.

11. Terapie v dětské a dorostové psychiatrii

Psychofarmaka a biologické léčebné metody.

12. Psychoterapie u dětí a adolescentů

Základní přístupy a metody.

13. Objektivní vyšetřovací metody využívané v dětské a dorostové psychiatrii

Psychiatrická a psychologická, zobrazovací metody, elektrofyziologické metody.

III. Výchovní péče o děti

1. Výchova a vzdělávání

Definice jednotlivých pojmů, význam výchovného působení dětské sestry na děti.

2. Zásady výchovně vzdělávacího působení

Charakteristika zásad, činitelů a podmínek výchovně vzdělávacího procesu.

3. Hra jako základní činnost dětí

Definice hry, rozdělení hry z hlediska pedagogického, psychologického.

4. Význam hraček

Charakteristika požadavků na výchovnou hračku.

5. Složky výchovy

Charakteristika složek výchovy, jejich uplatnění a význam v raném dětství.

6. Výchovné režimy v jeslích nebo jiných zvláštních zařízeních pro děti do 3 let věku

Definice podmínek pro správné sestavení výchovných režimů v jednotlivých zařízeních.

7. Rozvoj samostatnosti v sebeobsluze dítěte do 2 let věku

Charakteristika metodických postupů při rozvoji samostatnosti, rozvoj jemné motoriky.

8. Rozvoj sebeobsluhy dítěte ve 3 roce života

Definice, výběr konstruktivních a napodobivých her.

9. Rozvoj poznání a smyslového vnímání v kojeneckém věku

Popište včetně metod rozvoje poznání a smyslového vnímání.

10. Potřeby v oblasti citové a sociální u kojence a batolete

Přehled vývoje potřeb, důsledky neuspokojených potřeb.

11. Řeč u dětí

Vývoj řečových schopností, poruchy vývoje řeči z výchovných příčin.

12. Význam výtvarné výchovy pro harmonický rozvoj osobnosti dítěte

Vývoj dětské kresby. Zásady vedení výtvarné výchovy u batolat.

13. Význam pohybové výchovy u dětí do 3 let věku

Hudebně pohybové hry a jejich význam.

14. Mravní výchova

Význam mravní výchovy u dětí do 3 let věku. Význam dramatizace a vyprávění pohádek.

15. Hygienické požadavky na zabezpečení provozu dětských zařízení

Prevence vzniku nozokomiálních nákaz.

16. Systém vzdělávání v ČR s důrazem na raný věk dítěte

Charakteristika institucí v ČR, které slouží k výchově a vzdělávání dětí.

17. Současná role dětské sestry v péči o dítě a jeho rodinu

Výchovné rady a doporučení, význam jednotného působení, výchovné styly.

18. Význam výchovného působení dětské sestry na děti

Zásady výchovně vzdělávacího působení.

19. Význam hudební výchovy v raném věku

Charakteristika vývoje hudebních schopností u dětí do 3 let věku. Vedení hudební výchovy u mladších a starších batolat. Výběr hudebních nástrojů.

20. Pedagogické zásady

Charakteristika, příklady, definice vzdělávacích a výchovných metod.

Doporučená literatura

1. BARKER, P. *Základy dětské psychiatrie*. 1. vyd. Praha: Triton, 2007. 252 s. ISBN 978
2. BARTOŠOVÁ, D. *Dětské infekční nemoci. Trendy soudobé pediatrie*, svazek 2. 1. vyd. Praha: Galén, 2003. 284 s. ISBN 80
3. BOREK, I. a kol. *Vybrané kapitoly z neonatologie a ošetrovatelské péče*. 2. dopl. vyd. Brno: IDVPZ, 2001. 328 s. ISBN 80
4. DUNOVSKÝ, J. a kol. *Sociální pediatrie*. 1. vyd. Praha: Grada, 1999. 279 s. ISBN 80
5. FENDRYCHOVÁ J.; VACUŠKOVÁ, M.; ZOUHAROVÁ, A. *Ošetrovatelské diagnózy v pediatrii*. 2. rozšíř. vyd. Brno: NCO NZO, 2005 160 s. ISBN 80
6. FENDRYCHOVÁ, J. *Vybrané kapitoly z ošetrovatelské péče v pediatrii*, 1. vyd. Brno: NCO NZO, 2009. 130 s. ISBN 978
7. HORT, V. a kol. *Dětská a adolescentní psychiatrie*. 2. vyd. Praha: Portál, 2008. 492 s. ISBN 978
8. HRODEK, O.; VAVŘINEC, J. *Pediatrie*. 1. vyd. Praha: Galén, 2002. 767 s. ISBN 80
9. HRSTKOVÁ, H. a kol. *Výživa kojenců a mladších batolat*. 1. vyd. Brno: NCO NZO, 2003. 77 s. ISBN 80
10. IVANOVÁ, K.; ŠPIRUDOVÁ, L; KUTNOHORSKÁ, J. *Multikulturní ošetrovatelství I*. 1.vyd. Praha: Grada, 2005. 248 s. ISBN 80
11. JUŘENÍKOVÁ, P. *Zásady edukace v ošetrovatelské praxi*. 1. vyd. Praha: Grada, 2010. 77 s. ISBN 978
12. LEBL, J.; PROVAZNÍK, K.; HEJCMANOVÁ, L. *Preklinická pediatrie*. 1. přeprac. vyd. Praha: Galén, 2007. 248 s. ISBN 978
13. LEIFER, G. *Úvod do porodnického a pediatrického ošetrovatelství*. 1. čes. vyd. Praha: Grada, 2004. 952 s. ISBN 80
14. MARKOVÁ, E.; VENGLÁŘOVÁ, M.; BABIAKOVÁ, M. *Psychiatrická ošetrovatelská péče*. 1. vyd. Praha: Grada, 2006. 352 s. ISBN 80
15. MATĚJČEK, Z. *Psychologie nemocných a zdravotně postižených dětí*. 3. přeprac. vyd. Jinočany: H&H, 2001. 147 s. ISBN 80
16. MUNZAROVÁ, M. *Zdravotnická etika od A do Z*. 1. vyd. Praha: Grada, 2005. 156 s. ISBN 80
17. OŠLEJŠKOVÁ, H. a kol. *Vybrané kapitoly z dětské neurologie*. 1. vyd. Brno: NCO NZO. 2008. 143 s. ISBN 978
18. PAYNE, J. *Kvalita života a zdraví*. 1. vyd. Praha: Triton, 2005. 629 s. ISBN 80

19. SEDLÁŘOVÁ, P. a kol. *Základní ošetrovatelská péče v pediatrii*. 1. vyd. Praha: Grada Publishing, a.s. 2008. 241 s. ISBN 978
20. STOŽICKÝ, F.; PIZINGEROVÁ, K. *Nemoci dětského věku*. 3. vyd. dotisk. Praha: Karolinum, 2004. 296 s. ISBN 80
21. ŠPIRUDOVÁ, L. a kol. *Multikulturní ošetrovatelství II*. 1. vyd. Praha: Grada, 2006. 248 s. ISBN 80
22. TRACHTOVÁ, E. a kol. *Potřeby nemocného v ošetrovatelském procesu*. 2. nezměn. vyd. dotisk. Brno: NCO NZO, 2006. 184 s. ISBN 80
23. VACUŠKOVÁ, M. a kol. *Vybrané kapitoly z ošetrovatelské péče v pediatrii*. 1. část. 1. vyd. Brno: NCO NZO, 2009. 221 s. ISBN 978
24. VENGLÁŘOVÁ, M.; MAHROVÁ, G. *Komunikace pro zdravotní sestry*. 1. vyd. Praha: Grada, 2006. 144 s. ISBN 80
25. VONDRÁČEK, L.; VONDRÁČEK, J. *Pochybení a sankce při poskytování ošetrovatelské péče*. 1. vyd. Praha: Grada, 2003. 68 s. ISBN 80
26. *Výchovná problematika v dětských zařízeních*. 1. vyd. Brno: IDVPZ, 1996. 258 s. ISBN 80